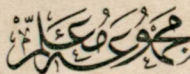

بر نسخه سی بر غروشه در .

بر نسخه سی بر غروشه در .

مرکزی باب عالی جاده سنده ۷ نومروی مهران مطبعه سیدر .
کوندرله چک اوراق معم نامنه اورایه کوندرملیدر .
پوسته اجرتی ویرلامش مکاتب قبول اوتغاز .

استانبول ایچون آتونه یازماز . خارج ایچون بر سندنک
آتونه بدلی — پوسته اجرتیه برابر — یاریم عسقلانی
لیراسیدر .

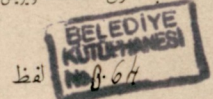
فی ۲۴ محرم سنه ۱۳۰۵ (معارف نظارتک رخصتیه هفته در دفعه نشر اولتور) فی ۳۰ ایلول سنه ۱۳۰۳

مقدمه

مجموعه معلم سیایه ترقی وایه پادشاهیده لندن
کلدیکی قدر ادبیاته خدمت ایده چکدر . مکاتب شاهان .
نمده عاجزانه ویربان درس لک خلاصه لیلیه برابر سائر
هر درلو آثار ادبییه حاوی بولنه چکدر .

محرری هم معلم هم معیذر . تعلیم ، تعلیمدن هیچ
بروقت خالی قالمی ایستمز . بیلدیکی اوکره تمکه ، بیلدیکی
اوکره تمکه چالیشیر . بیلدیکی اوکره نه بیلدیکه فائده یاب
اولور . بیلدیکی اوکره ده بیلدیکه فائده بخش اولور . مسلکی
بویله استفاده دن ، افاده دن عبارتدر . اعتقادنجه الک کوزل
مسلك ده بودر . انسان ایچون دنیا مکتب عالیه سنده
کرچکدن مستفید ، ینه کرچکدن مفید اولمقدن اعلی نه
شرف تصور اولنه بیلیر ؟ ان شاء الله بوشرفی حقیله
احراز ایدلردن اولور . معلم ناجی

مکتب حقوق شاهانده ویربان درس لک خلاصه سی :

لفظ معتبر یا معینداردر ، یا دکدر . دکل ایسه (حرف) در .
معیندار ایسه (کله) در .
کله نك افاده اییدیکی معنی یا مستقلادر ، یا دکدر . دکل
ایسه (ادات) در .

(۱) لفظ قاج قعدر ؟ (۲) کله قاج قعدر ؟ (۳) حرف کله
میدر ؟ دکلدر ؟ (۴) اعتبار مشهوره کوره حرف قاج قعدر ؟ (۵)
بزم طوطیغیر اصوله کوره (حرف) دینلنجه نه آکلاشلییر ؟ (۶) بواسوله
کوره ادواتک بشقه نام الله یاد اولقسنده احتیاج قالییری ؟ (۷) حرف
شکلنده کله ، یاخود کله شکلنده حرف اوله بیلیری ؟ (۸) حرف کله دن

مستقل ایسه یا زمانه تعلق ایدر ، یا ایتمز . ایدرسه
(فعل) در . ایتمزه (اسم) در .

بو تقسیمه کوره لفظ (حرف) (ادات) (فعل) (اسم) دن
عبارت اولوق اوزره درت قسم اولور .
حرف کله دکدر . بناء علیه کله (ادات) (فعل) (اسم) دن
عبارت اولوق اوزره اوج قسمه منحصر قالییر .
دیک ایلورکه :

اولا لفظی معناسز ویا معنالی اولوق اوزره ایکی به تقسیم
ایله برنجیسنه (حرف) ایکنجیسنه (کله) دیبورز .
ثانیاً کله بی — دلالت اییدیکی معناسک مستقل ویا غیر
مستقل اولسنه نظراً — اول امرده ایکی به ، — دلالت اییدیکی
معناسک مستقل اولسنه کوره زمانه تعلق اولوب اولمامسی
اعتباریله — ایکنجی درجده ینه ایکی به تقسیم ایدبورز .
بوندن اوج قسم حصوله کلیور . چونکه کله — دلالت
اییدیکی معناسک مستقل ویا غیر مستقل اولسنه نظراً — ایکی به
بولننجه قسم ثانی ، یعنی معنای غیر مستقلة دلالت ایدن کله
آرتق — معنی جهتیله — تقسیم قبول ایتمدیکندن بر قسم
مخصوص اولوب قالیور . بوکا (ادات) دینلیور . کله —
دلالت اییدیکی معناسک زمانه تعلق اولوب اولمامسی اعتباریله
— ایکنجی درجده ینه ایکی به آربلنجه ایکی قسم دها میدانه
چیقیور . زمانه تعلق اولانسه (فعل) اولمسانه (اسم) نامی
ویریلیور . ایسته بوجه ایله کله (ادات) (فعل) (اسم)
عنوانلریله اوج قسمدن عبارت اولیور .

§

اعتبار مشهوره کوره حرف ایکی قسمدر . برینه (حروف
مبانی) دیکرینه (حروف معانی) دینلییر . (حروف مبانی)
اکثر کلتانی تشکیل ایدن (حروف هجا) در . (حروف معانی)
ادوات دیکدر .

بزم طوطیغیر اصول اقتضاسنجه (حرف) دینلیدیکی وقت
آتیق (حروف مبانی) آکلاشلییر . مثلاً (واو حرفی) دیدیکمز

نصل فرق ایدلیری ؟ (۹) حرفی ، کله یی ، اداتی ، فعلی ، اسمی نصل تعریف
ایلی ؟ (۱۰) حرف اساساً قاج قعدر ؟ (۱۱) حرف املانه زمان
حرف مد حکمی آلییر ؟ (۱۲) حرف مد نه زمان حرفی املا حکمنده قالییر ؟
(۱۳) (حروف رسمیه) تعبیرونه مقابل نه تعبییر قوللایلییر ؟ (۱۴) (ایله) نه
ادایدیر ؟ (۱۵) نه وقت ادات مقسانت اولور ؟ (۱۶) نه وقت ادات

زمان مراد من حروف مبایندن اولان و او اولور. (واو) عاطفه) یه (حرف) دبیز. (ادات) تغییر ایدرز. شو حلاله ادواتک برده (حروف معانی) عنوانیه یاد اولنسه احتیاج قالمز. کذلک (حروف مبانی) یاخود (حروف محبا) دیکده لزوم کورغز. ساده جه (حروف) دیک کفایت ایدر. حرف شکنده گله اولدینی کبی گله شکنده حرف ده اولور.

لفظک معناسزیه معنایسنی فرق ایشدیکمز صورته بو مشاکله بز یاکیده ماز. مثلا (ولد ووالد) دینلیدی وقت بو ایکی اسمک آره لرندگی و او ایله کنیدارندگی و اولر بر دکلدز. آرده کی و او — ادات اولدیغندن — معنالی اولدینی حلاله اسملرده کیلر — حرف اولدیغندن — معناسدز. (ولد) (والد) گله لرندن آکلاشیلان معناله (ول د) (وال د) حرفلرینک هیئت مجموعه سی دلالت ایدر. یوقسه بو حرفلردن هیچ بریسی — ولو غیر مستقل اولسون — هیچ بر معنایه دلالت ایتز.

ایشته حرف ایله حرف شکنده اولان گله نک فرقی بو تشیلدن واضحاً آکلاشیلر. بالاده کی تقسیم ایله آکا دائر ویردیکمز ایضاحات نظر دفته آندینی حلاله اقسام لفظه عائد اولان تمریفات آتیسه استخراج اولنور:

حرف — تشکیل گاتده قوللانیلان لفظ بی معنی.
کله — لفظ معنیدار.
ادات — افعال و امیایا سنده معنیدار اولان کله.
فعل — زمانه تعلق ایدر معنای مستقلی اولان کله.
اسم — زمانه تعلق ایتز معنای مستقلی اولان کله.

§

حرف باشلیجه بش قسمدر:

۱ — حروف انفصال — کنیدارندن صکره کان حرفلره بیتشه مین (ادذر ز زو) حرفلریدر.

۲ — حروف اتصال — کنیدارندن صکره کان حرفلره بیتشه بیان حرفلریدر. بونلر حروف انفصااک ماعداسیدر.

۳ — حروف املا — کلمات ترکیده فتحیه، ضمه یه، کسره یه علامت اوله رق یازیلان (ا و ی) حرفلریدر. بونلر سازغده مستعمل کلمات اجنبیه ده دخی قوللانیلر.

وساطت اولور؟ (۴) نه وقت ادات تعلیل اولور؟ (۵) (ایله) نه صورته تفتیق اولنور؟ (۶) بو تفتیق موقع اجرامی یانلک ایچون نه یاتیق لازم کلیر؟ (۷) (ایله) نه وقت اصل اوزره ایراد اولنور؟ (۸) بر کلدیه نه وقت هم (ایله) هم (له) لاحق اوله بیلیر؟ (۹) نه وقت (له) نه وقت (ایله) الحاق ترجیع اولنور؟ (۱۰) (ایله) نک (ایله) شکنده

بعضاً حروف املا حروف مد حکمنی آیر. بو حلاله آتله (حروف مستخلفه) دینیلر.

۴ — حروف مد — عربی، فارسی کسانده فتحیه یه، ضمه یه، کسره یه مد ایدن (ا و ی) حرفلریدر.

بعضاً حروف مد حروف املا دن اولان (ا و ی) حکمنده قالیر. بو حلاله آتله (حروف معزوله) دینیلر.

حروف املا نک اساساً خدمتی ماقبلنده کی حرفک حرکه سنی کوسترمکدر. مد ایتک دکلدز. حروف مدک اساساً خدمتی ماقبلنده کی حرفک حرکه سنی کوسترمکه برابر مد ایتکدر.

بر حرف املا حرف مد حکمنی آیرسه (حرف مستخلف) اولور. بالعکس بر حرف مد حرف املا حکمنده قالیرسه (حرف معزول) اولور.

«هرکان غلی کیدر شاد کاوب یانزه»

مصراعنده (یان) ده کی الف مستخلفدر.

«بر بلاد کوز بر آقندر دل محزون بکا»

مصراعنده (محزون) ده کی و او معزولدر.

استخلاف هر برده اجرا اولنه ماز. موقعی ذوق سلیم تعیین ایدر. عزل ایسه — ماقبلنده حروف مد دن بری بولنق شرطیه — نون سا کنه ایله بیتن کلماته مخصوصدر.

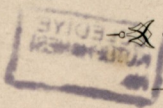
۵ — حروف رسمیه — عربی، فارسی کسانده تلفظ اولغیان (وه) حرفلریدر:

«اولی الهی — رتبه — خواهش — پایه»

مقابلنده (حروف اصلیه) تعیری قوللانیلر. مثالا (چونکه) ده کی (و) رسمیدر. (بی چون) ده کی اصیلدر.

— — — — —

گله نک (ادات) (فعل) (اسم) دن عبارت اولوق اوزره اوج قسم اولدینی کوردلی. بونلر دن آیری آیری بحث اینلک لازم کلیر. اولاد ادواتن بحث ایده جکر.

ایله

مقارنت، وساطت، تعلیل اداتیدز.

ایکی شیئی بربرسته مقارن کوسترسه ادات مقارنت اولور:

تختیق نروده جائزدر؟ (۱۱) ایی ساکن ایله بیتن کلدیه (ایله ای) (له) بی لاحق اولور؟ (۱۲) ماقبلنده حروف مستخلفدن بری بولنق شرطیه نون ایله بیتن کلماته هانکیسی لاحق اولور؟ (۱۳) ماقبلنده حروف معزولدن بری بولنق شرطیه نون ایله بیتن کلماته هانکیسی لاحق اولور؟ (۱۴) بر ساکن ایله بیتن کلماته هانکیسی لاحق اولور؟ (۱۵) (ایله)

«لله زاره دودنی صحران قان ایله»
«لادری»

فقط مابلقده حروف مزولدن بری بولمق شرطیله نون ایله
بیتن کانه (له) لاحق اولور :

«کلمر سکولر فغانله پچر عمر عندلیب»
«ضیا پاشا»

بر ساکن ایله بیتن کانه (ایله) و (له) کتیریله بیلیر :

«اورنکله — اورنکله — غیرت ایله —
غیرتله — ستایش ایله — ستایشله .»

ادات مقارنت اولان (ایله) به بعضاً تأکید ایچون (برابر)
لفظ فارسیسی علاوه اولور :

«برادر ایله برابر اوقسویوز .»

(له) مقارنت، یاخود وساطت ویا تعلیل اداتی اولهرق بعضاً
آخزلرنده (مک) ویا (مق) بولنان مصادره لاحق اولور .

بووجه ایله ادرات مقارنت اولنجه (برابر) ایله برلکده کلیر :

«دکی اولقله برابر چالیشقان دکل ایدی .»

ادات وساطت اولنجه (برابر) الحاقی جائز اولماز :

«خرافات دیکلمکله وقت کچیرنله آجینیر .»

بو تقدیرجه (ایله) صورتده دخی ایدادی جائزدر .

مصادر ققیلهده ادرات تعلیل اولدینی وقت قاف غینه قلب
اولور :

«صبر خلمه صاعه اصطلاحاته یوغغله
ایدر بی چاره دایم شیوه کتابدن قریاد»
«راغب پاشا»

— — — — —

— ۲ —

البتّه

ادات تأکیددر :

«البتّه سکدر کلن جهانه»
«فضولی»

«البتّه اولور او بیقاتک غانه» ویران
«ضیا پاشا»

(البت) صورتده دخی قولانیلیر :

«البت دیکدن ایدر زمانه»
«فضولی»

بولر مضمونتی تأکید ایتدکاری جمله نک صدرنده ویا
وسطنده بولنه بیلیرلر . نظمده تأخیری جائزدر :

(۴) (البتّه) دهی (ا) نفس کله دیندر ؟ دگیدر ؟ (۵) (بتّه)
و (یت) فی الاصل نه دینک ایش ؟ (۶) (البتّه) نک تخفیف
جائزیدر ؟ (۷) (البت) ک تشدید جائزیدر ؟ (۸) (البت)
فی الاصل مخفیف ایش ؟ (۹) (البتّه) فی الاصل مشددی ایش ؟
(۱۰) (البتّه) نک آترندهی (ه) فی الاصل نه ایش ؟ (۱۱) شندی
نه اولش ؟

«امعان ایله قیل نظر بو برنه»
«ضیا پاشا»

بر شیشّه دیکر شیشی واسطه کوستربرسه ادرات وساطت
اولور :

«غایدهی جفر ایله بولنماز»
«کذا»

بر شیشی دیکر شیشّه سبب کوستربرسه ادرات تعلیل اولور :

«بی تیفی فراق ایله آه ایچز اولدی دل»
«کذا»

بعضاً تخفیف اولهرق (له) صورتده قونور .

بو تخفیفک موقع اجرایی بیلمک ایچون (ایله) نک لاحق
اولهجنی کلامک اواخرینه دقت ایدلمک لازم کلیر .

کله حروف مددن، یاخود (ی) دن ماعدا حروف
امالادن بریله ویا های رسمیه ایله بیئورسه (ایله) تخفیف
اولتماز، اصلی اوزره ایراد اولور :

«بویا ایله — صو ایله — تنبره ایله — صفا ایله — عدو
ایله — نغمه ایله — آشنا ایله — آرزو ایله — بیگانه ایله .»

کله نک آخزلنده حروف مددن ویا حروف امالادن (ی)
بولنورسه بو ادرات آکا ایکی صورتده لاحق اوله بیلیر . فقط
قاعدّه ترکیه اوزره مضافلک اواخرینه کتیریلن (ی) ویا (سی)
بولنورسه (له) الحاقی اولی کوریلور . بولردن ماعداسنه (ایله)
الحاقی ترجیح اولور .

مثلا (قلمی ایله) (حقه سی ایله) دینله بیلیرسه ده (قلمیله)
(حقه سیله) دینلمک اولادر . کذلک (افندیله) (سامیله) (شادیله)
دینله بیلیرسه ده (افندی ایله) (سامی ایله) (شادی ایله) دینلمک
مربحدر .

بو افاده دن آکلاشیلهجنی اوزره مثلا (پدریله) دینلدیکی
وقت بو، (پدر ایله) دن مخفف اوله ماز . (پدری ایله) دن
مخفف اولور . (پدر ایله) نک مخفیفی (پدرله) در .

(ایله) (یله) شکندهده تخفیف اوله بیلیر . فقط بوسورت
آنک، حرکت اخیره سی فتحه اولان برکله بی تعقیب ایتسه
متوقف اولدینی کبی استعمالی ده نظمده مخصوصدر :

«یارب نه معنیله کز قالم علم»
«ضیا پاشا»

ایکی ساکن ایله بیتن کانه (ایله) کتیریلیر :

«بورج ایله — قهر ایله — درد ایله .»

مابلقده حروف مستخلفه دن بری بولمق شرطیله نون ایله
بیتن کانه دخی (ایله) الحاقی ایدیلیر :

نه اداتی اولورسه (برابر) لفظیله برلکده کله بیلیر ؟ (۲۹) (له)
آخزلرنده (مک) ویا (مق) بولنان مصادره لاحق اولنجه نه وقت (برابر)
لفظیله برلکده بولور ؟ (۳۰) نه وقت برلکده بولنماز ؟ (۳۱)
مصادر ققیلهده نه اداتی اولدینی وقت قاف غینه قلب اولور ؟ (۳۲)
نه اداتی اولدینی وقت قلب اولتماز ؟ (۱) (البتّه) نه اداتیدر ؟ (۲)
یاکیز بو صورتدهی استعمال اولور ؟ (۳) جمله نک نوسنده بولور ؟

«سوز اولسه ده منبع کرامت
قرآنه نظیره اولماز الیت»
«شیخ غالب»

حمیات

«اذا اقبلت الذیلة علی احد اعارتیه محاسن غیره واذا
ادبرت عنه سلبته محاسن نفسه.»

(امام علی) «کرم الله وجهه»

«دنیا بریسنه توجه ایدنجه بشفقه لنده کی محاسنی ده آکا
اعاره ایدر. اما یوز چو برنجیه آنک نفسنده کی محاسنی ده
سلب ایدر.»

§

«خالطوا الناس مخالطة ان تم بکوا علیکم وان عشم
حنوا الیکم.» (مشارالیه)

«خالق ایله بر صورتده اختلاط ایدر که اولورسه کر
سزه آغلاسونلر، قایرسه کر سزی مشتاقانه سوسونلر.» (*)

§

«اذا قدرت علی عدوک فاجعل العفو شکراً للقدرة
علیه.» (مشارالیه)

«دشمنکه غلبه ایدنجه بو غلبه نک شکرنی عفو ایله ایضا
ایت.»

— ملاحظه —

حضرت امام (صفین) چکننده بوجله فی فعالاً اثبات ایتشدیر.
مخالفین اولجه سواحل فراقی ضبط ایتش اولدقلندن حیدریار
صوسز قالمشلر ایدی.

حضرت امام عسکری نک فراتدن صوآلمشنه ممانعت اولما -
مسنی مخالفینه تکلیف ایتدی. قبول ایتدیار.

سکرده دن آنلرک التده اولان موافقی حرباً استرداد بیوردی.
بو دفعه صوسزلق مخالفینی تضدیه باشلادی. حضرت امامک
لطفنه مراجعت ایتدیار. دریغ بیورمدی. ایستدکاری قدر
صوآلدیار.

مقابله بللک ایده بیسایردی. بوده (عدل) اولوردی.
فقط (احسان) ی ترجیح ایلدی.

(*) «چنان بایک وید (عرفی) یسرکن کر یس مردن

مسلالت بزمزم شوید وهندو بسوزاند.»

بیقی بوندن مقبلسدر.

معلم ناجی

بونلرده کی (۱) نفس کله دن دکدر. قاعده عربیه اوزره
کتیرلش ادات تعریفدر.

(بته) و (یت) فی الاصل (کسمک) معناسنه موضوع مصدر.
لردر. بو مناسبتله (البته) و (البت) قطعی اوله رق سولتیلان
سوزلرده ایراد اولنور.

(البته) نک تاسی کی (البت) ک تاسی دخی فی الاصل مشدد
ایسه ده لسانغزده دائماً خففاً قوللایلیر. فقط (البته) ده بو
تخفیف جائز دکدر.

— § —

— ۳ —

تک

تمی التزامی اداتیدر. بر خصوصک بالالتزام تمی اولندیغنی
کوستیر:

«تک اولسون قواعد اخلاص بر طرف
مانع دکل مراهبه دائر قصورمن»
«تای»

«کشی بر درجی اوکرتسونده تک دشمندن اوکرتسون»
«ضیا پاشا»

التزام، معنای حصری متضمن اولدیغندن (تک) ک ادات
حصر اولان (همان) ایله جبی جائز دکدر. (تای) نک:

«تک همان انله پزمرده نهال امام
یکدم ای ابر کرم نشو وعادن یکدم»

بیئتله (جوری) نک:

«هر نه عنت یکدیبرسه راضیم جوری بکا
تک همان مشکش احسان نادان اچسون»

بیئتده کی (تک) لر ویا (همان) لر زائددر.

(فضولی) نک:

«دیم زهر غمک قند مکرر تک لذیذ»

مضرای کی آثار اسلافده کورلدیکی اوزره (تک) اولاری
ادات تشبیه اوله رق دخی قوللایلیرمش. شمعی بو استعمال
موجوددر.

(تک) (جفت) مقابلی اولنجه — اسم اوله جفندن — ادات
اولماز.

— § —

(۱) (تک) نه اداتیدر؟ (۲) (تک) ک ادات حصر اولان (همان)
ایله جبی نیچون جائز دکدر؟ (۳) (تک) شمعی ادات تشبیه اوله رق
قوللایلیری؟ (۴) (تک) نه وقت ادات اولماز؟